

ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ ЗА БОЛНИЧНА И ИЗВЪНБОЛНИЧНА ПОМОЩ И ЗДРАВНИ ЗАВЕДЕНИЯ КЪМ 31.12.2016 ГОДИНА

1. Лечебни заведения и леглови фонд

Към 31.12.2016 г. в страната функционира 345 заведения за болнична помощ с 51 816 легла, от които 321 болници с 49 589 легла (табл. 1).

Заведенията за извънболнична помощ са 2 029 с 1 163 легла, а другите лечебни и здравни заведения - 140 с 2 193 легла.

1. Лечебни и здравни заведения към 31.12.2016 година

	Заведения	Легла
Лечебни заведения за болнична помощ	345	51816
Болници	321	49589
Многопрофилни болници	181	36083
Специализирани болници	140	13506
Центрове за кожно-венерически заболявания	5	50
Комплексни онкологични центрове	7	1145
Центрове за психично здраве	12	1032
Лечебни заведения за извънболнична помощ	2029	1163
Диагностично-консултативни центрове	112	272
Медицински центрове	702	825
Дентални центрове	50	13
Медико-дентални центрове	50	53
Самостоятелни медико-диагностични и медико-технически лаборатории	1115	-
Други лечебни и здравни заведения	140	2193
в т.ч. хосписи	45	1079

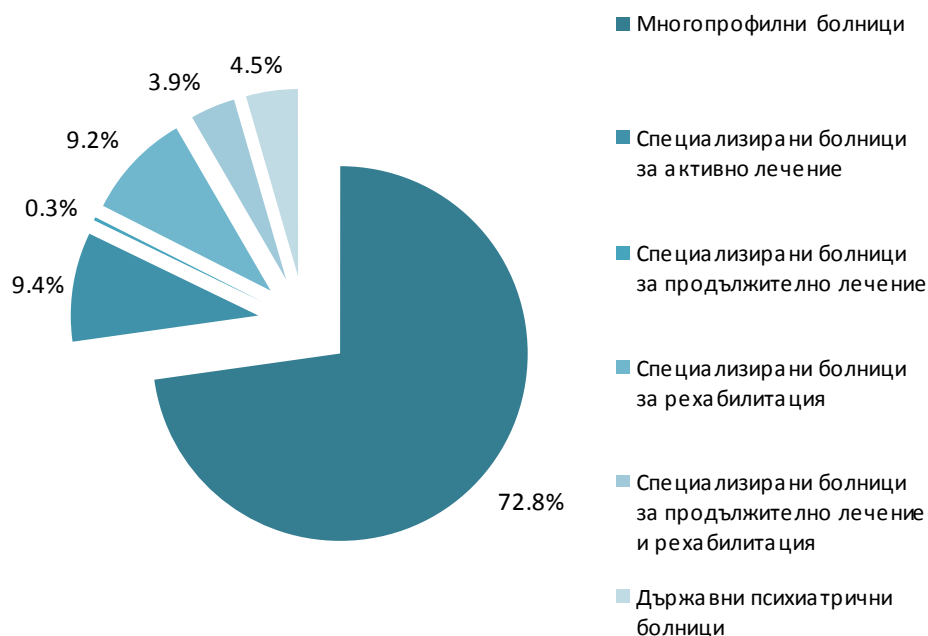
Заведенията за болнична помощ включват болници, центрове за кожно-венерически заболявания, центрове за психично здраве и комплексни онкологични центрове. Съгласно Закона за лечебните заведения болниците са многопрофилни и специализирани. Към 31.12.2016 г. **многопрофилните болници** са 181 с 36 083 легла, или в 56.4% от тези заведения е съсредоточен 72.8% от легловия фонд на всички болници в страната. Легловият им фонд варира в широки граници - от 15 до 1 479. Най-голям е дялът на многопрофилните болници, които към края на годината разполагат с от 100 до 299 легла - 40.3%. До 99 легла има в 38.7% от многопрофилните болници. С над 500 легла са 6.6% от този вид лечебни заведения.

Към 31.12.2016 г. **специализираните болници** са 140 с 13 506 легла. Разпределението им по видове е следното:

- за активно лечение - 80 с 4 673 легла;
- за продължително лечение - 1 със 140 легла;
- за продължително лечение и рехабилитация - 16 с 1 921 легла;
- за рехабилитация - 31 с 4 547 легла;
- държавни психиатрични болници - 12 с 2 225 легла.

Фиг. 1. Леглови фонд на болниците към 31.12.2016 г. по видове заведения

Към заведенията за болнична помощ се отнасят и **центровете със стационар** (бивши диспансери), които при регистрацията си като основна дейност са посочили „болнична“. В края на 2016 г. те са:

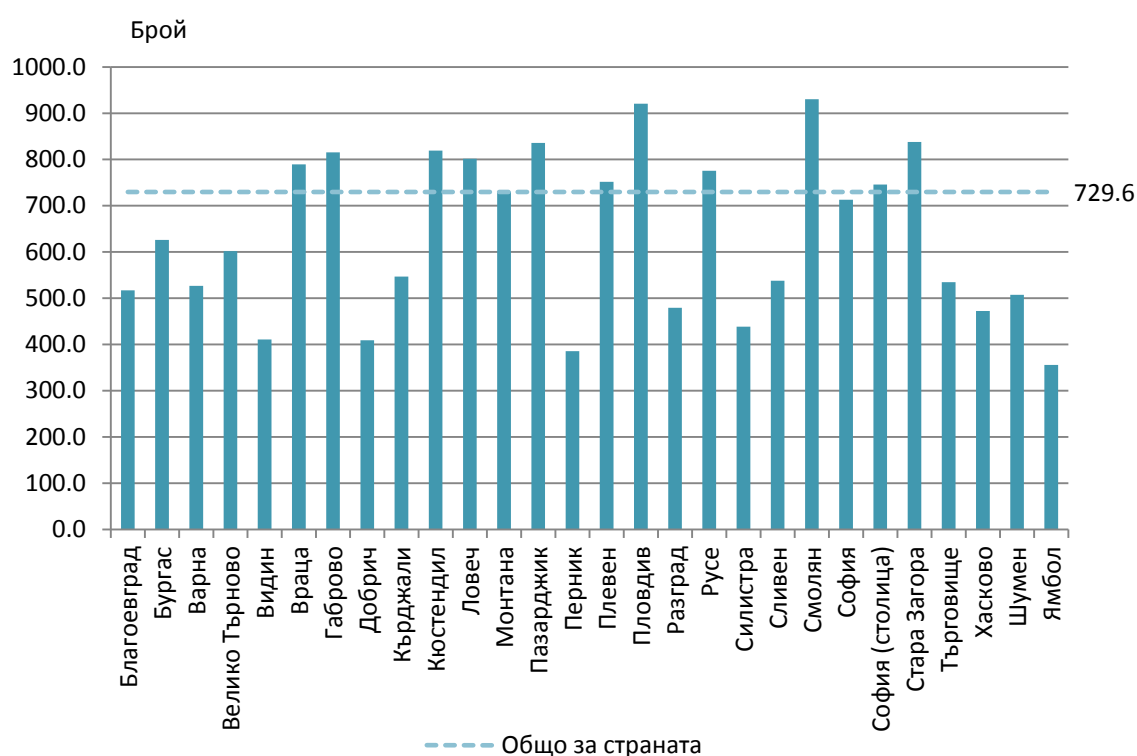
- центрове за кожно-венерически заболявания - 5 заведения с 50 легла;
- комплексни онкологични центрове - 7 с 1 145 легла;
- центрове за психично здраве - 12 с 1 032 легла.

Осигуреността на населението с болнични легла в края на 2016 г. е 729.6 на 100 000 души от населението.

Най-високи са стойностите на показателя в областите Смолян (930.3 на 100 000 души от населението), Пловдив (920.5) и Стара Загора (838.0), а най-ниски са в областите Ямбол (355.8) и Перник (385.4) (фиг. 2).

Фиг. 2. Осигуреност с болнични легла на 100 000 души от населението към 31.12.2016 г. по области

Към 31.12.2016 г. **заведенията за извънболнична помощ** в страната са 2 029 с 1 163 легла за краткосрочно наблюдение и престой и в сравнение с 2015 г. нараства както броят, така и легловият фонд на тези заведения - съответно с 5.1 и 11.4%.

Към **други лечебни и здравни заведения** се отнасят центрите за спешна медицинска помощ, регионалните здравни инспекции, домовете за медико-социални грижи за деца, хосписите, националните центрове без легла, диализните центрове, както и центрите за трансфузионна хематология. В края на 2016 г. тези заведения са 140 с 2 193 легла, като най-голям е броят на хосписите - 45 с 1 079 легла.

2. Медицински персонал

В края на 2016 г. на основен трудов договор в лечебните и здравните заведения в страната практикуват 29 539 лекари (табл. 2). Лекарите по дентална медицина са 8 011, като 7 174 от тях

работят в практики, които имат сключен договор с НЗОК. Медицинските специалисти по здравни грижи са 46 930, от които 30 976 медицински сестри и 3 254 акушерки.

- В заведенията за болнична помощ (болници и центрове със стационар) практикуват 16 778 лекари и 47 лекари по дентална медицина. Медицинските специалисти по здравни грижи са 28 274, от които 20 107 медицински сестри.
- В заведенията за извънболнична помощ на основен трудов договор работят 10 621 лекари и 7 602 лекари по дентална медицина. Тук се включват и всички лекари (7 292) и лекари по дентална медицина (7 174), които работят в индивидуални и групови практики по договор с НЗОК. От другите заведения за доболнична помощ най-голям е делът на лекарите, работещи на основен трудов договор в медицински центрове (1 649) и диагностично-консултативни центрове (1 319).
- В други лечебни и здравни заведения (вкл. детски ясли и кабинети в училища) към 31.12.2016 г. на основен трудов договор работят 2 140 лекари и 362 лекари по дентална медицина.

2. Медицински персонал

	2014	2015	2016	2014	2015	2016
	брой			на 10 000 души от населението		
Лекари	28842	29073	29539	40.0	40.6	41.6
Лекари по дентална медицина	7013	7512	8011	9.7	10.5	11.3
Медицински специалисти по здравни грижи	48158	47428	46930	66.9	66.3	66.1
в това число:						
Акушерки	3263	3274	3254	4.5	4.6	4.6
Медицински сестри	31917	31397	30976	44.3	43.9	43.6
Население						
На един лекар	250	246	240	x	x	x
На един лекар по дентална медицина	1027	952	887	x	x	x

Практикуващи лекари по пол и възраст

Към 31.12.2016 г. разпределението на практикуващите лекари по пол и възраст е следното:

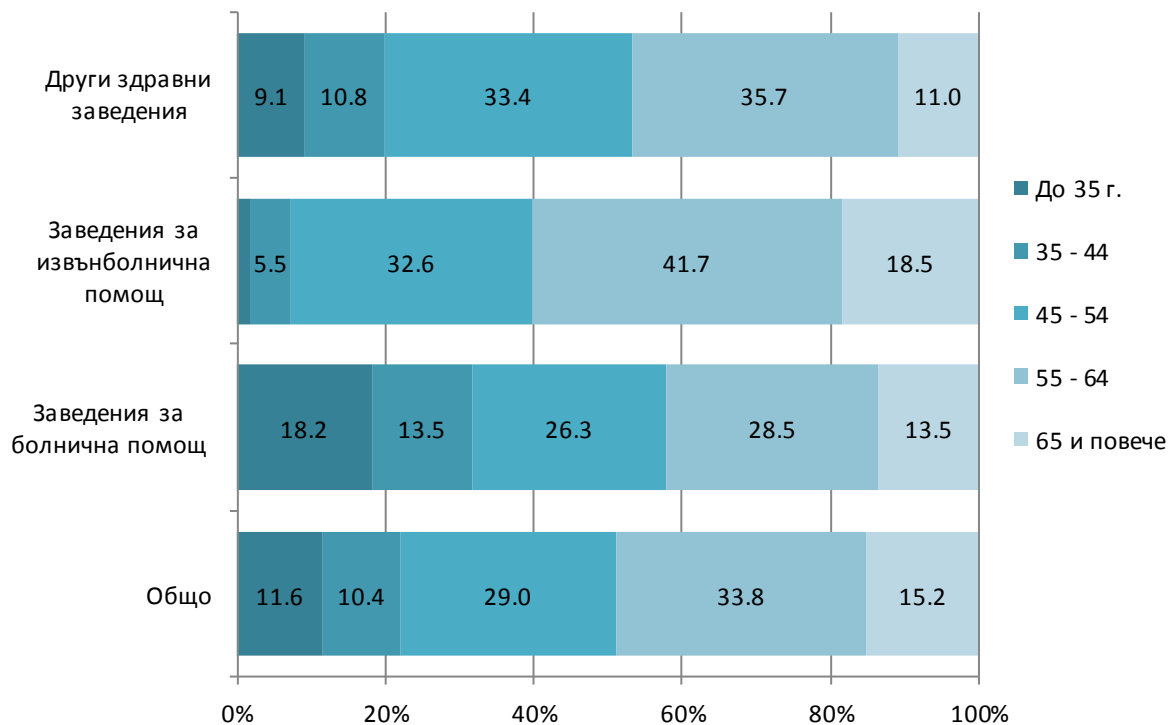
- Мъже са 13 169 (44.6%), жени - 16 370 (55.4%).
- Най-голям е делът на лекарите във възрастовата група 55 - 64 години - 9 975, или 33.8%.
- Младите практикуващи лекари - на възраст до 35 години, са 3 434, или 11.6%, а най-възрастните (на 65 и повече години) - 4 477, или 15.2%.

3. Практикуващи лекари по пол и възрастови групи към 31.12.2016 година

Възраст (в навършени години)	Общо		Мъже		Жени	
	брой	относителен дял	брой	относителен дял	брой	относителен дял
Общо	29539	100.0	13169	100.0	16370	100.0
До 35	3434	11.6	1518	11.5	1916	11.7
35 - 44	3072	10.4	1343	10.2	1729	10.6
45 - 54	8581	29.0	4130	31.4	4451	27.2
55 - 64	9975	33.8	4231	32.1	5744	35.1
65 и повече	4477	15.2	1947	14.8	2530	15.5

Фиг. 3. Практикуващи лекари на основен трудов договор по видове заведения и възрастови групи към 31.12.2016 година

Лекари по специалности

В структурата на лекарите по специалности¹ най-голям е дялът на общопрактикуващите - 4 407, или 14.9% от всички лекари в страната, следвани от: Анестезиология и интензивно лечение - 1 615 (5.5%), Хирургия - 1 469 (5.0%), Педиатрия - 1 467 (5.0%), Акушерство и гинекология - 1 453 (4.9%).

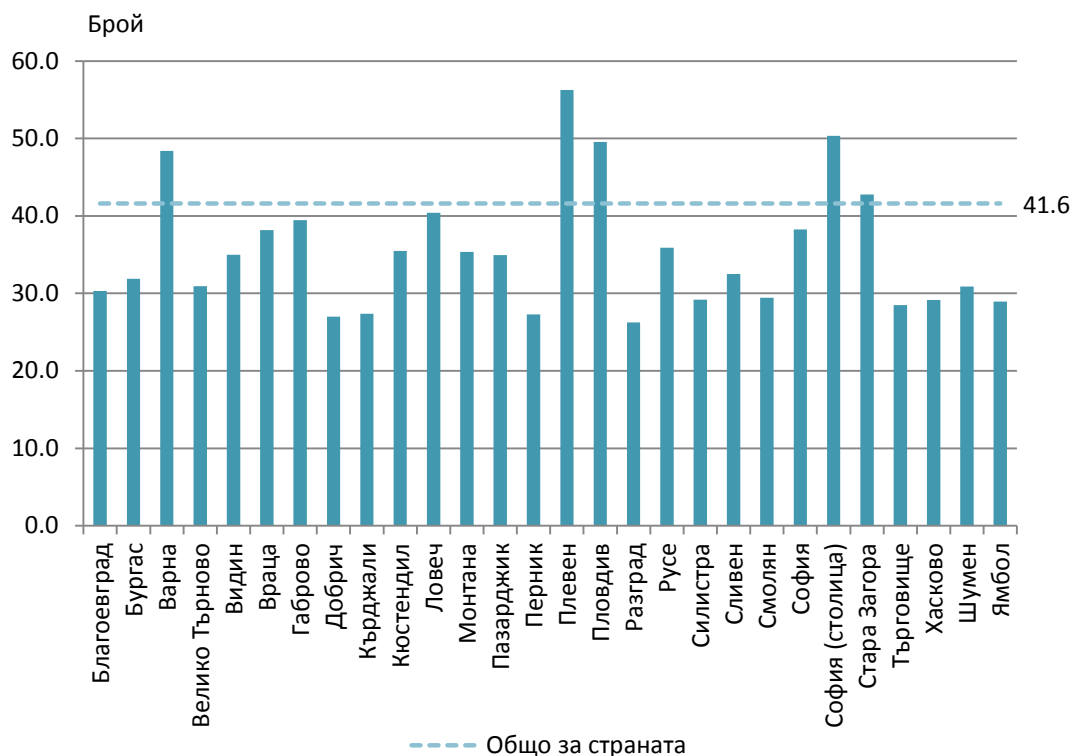
Осигуреност с лекари

Осигуреността с лекари в края на 2016 г. общо за страната е 41.6 на 10 000 души от населението, а с лекари по дентална медицина - 11.3 на 10 000 души от населението.

Осигуреността на населението с лекари по области варира от 26.3 до 56.3 на 10 000 души, като най-висока е тя в областите, в чиито центрове има медицински университети и университетски болници (фиг. 4). Стойности над този за страната има показателят в областите Плевен (56.3 на 10 000 души от населението), София (столица) (50.3), Пловдив (49.6), Варна (48.4) и Стара Загора (42.8).

Най-нисък е показателят за областите Разград (26.3 на 10 000 души от населението), Добрич (27.0) и Перник (27.3).

Фиг. 4. Осигуреност с лекари на 10 000 души от населението към 31.12.2016 г. по области

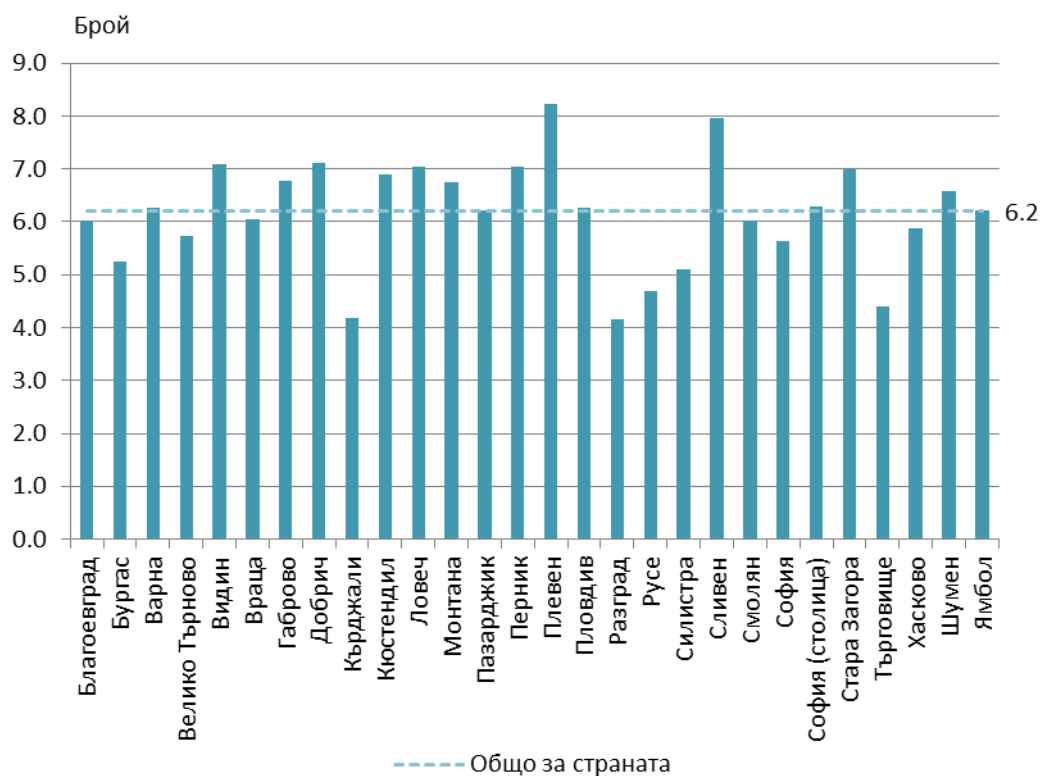

¹ Разпределението на лекарите по специалности се отнася до практикуваната специалност.

Осигуреността с общопрактикуващи лекари за страната е 6.2 на 10 000 души от населението. Най-висок е показателят за областите Плевен (8.2 на 10 000 души), Сливен (8.0), Добрич и Видин (по 7.1), Стара Загора, Ловеч и Перник (по 7.0). Най-ниска е осигуреността на населението с общопрактикуващи лекари в областите Разград и Кърджали (по 4.2 на 10 000 души от населението), и Търговище (4.4) (фиг. 5).

Фиг. 5. Осигуреност с общопрактикуващи лекари на 10 000 души от населението към 31.12.2016 г. по области

Методологични бележки

Статистическото изследване на лечебните и здравните заведения осигурява информация за здравната мрежа по видове лечебни и здравни заведения и териториалното им разпределение, както и за медицинския персонал по специалности и категории. Методологията на изследването е в съответствие с методологическите указания на Евростат за практикуващите медицински специалисти.

Данните от изследването се отнасят към 31.12. на съответната година.

Легловият фонд включва броя на действително разкритите и временно закритите за срок по-малък от шест месеца легла, но не включва временно разкритите легла.

При анализ на данните за здравната мрежа трябва да се има предвид, че броят на заведенията и легловият фонд се променят не само в резултат на разкриване и закриване на заведения, но и поради промени, свързани с преобразуване на заведенията от един вид в друг или обединяване на заведения.

При анализиране на данните за осигуреност на населението с медицинска помощ по области трябва да се имат предвид специфичните особености на медицинското обслужване. Лечебните заведения не са свързани пряко само с обслужването на населението на едно населено място или община и достъпът до медицинска помощ е свободен. Голяма част от заведенията обслужват населението на една област или група общини, а специализираните заведения обслужват населението на няколко области. Заведенията с национален обхват независимо от тяхното местонамиране обслужват населението на цялата страна.

В броя на медицинския персонал (физически лица) се включват практикуващите в лечебните и здравните заведения независимо от ведомствената им подчиненост. Не са включени данни за работещите извън страната медицински специалисти и за тези, които не работят непосредствено в лечебните заведения - например във фармацевтичната промишленост.

Разпределението на лекарите по специалности е в съответствие с Наредба № 1 на Министерството на здравеопазването (ДВ., бр.7 от 27 януари 2015 г.) и се отнася до практикуваната специалност.

Показателите за осигуреност на населението с болнични легла и с медицински специалисти са изчислени с броя на населението в края на годината.

Данните за здравната мрежа са разработени на национално, областно и общинско ниво, а за практикуващите медицински специалисти по специалности - на национално и областно ниво.

Повече информация и данни от изследването „Лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ и здравни заведения“ са достъпни в ИС „Инфостат“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=58) и на сайта на НСИ (www.nsi.bg), раздел „Здравеопазване“.